

## EU, Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto 8.-9.12.2025, oikeusasiat, neuvostoraportti

Kokous

Oikeus- ja sisäasiat -neuvosto 8.-9.12.2025

Puheenjohtaja antoitiilanekatsauksen tulevista toimista yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) soveltamisen yksinkertaistamiseksi. Puheen-  
vuoroja käyttäneet jäsenvaltiot kiittelivät tilannekatsausta ja kommentoi-  
vat erityisesti marraskuussa annettua ehdotusta digitaalisesta omni-  
busista. Kohdennettuja muutoksia tietosuojasääntelyyn pidettiin tarpeel-  
lisina pk-yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseksi, mutta samalla  
esitettiin joi-takin huolia tietosuojan tason laskemisesta.

Neuvosto hyväksyi päätelmät EU:n rikosoikeuden mallisäännöksistä, joi-  
den tarkoituksena on parantaa unionin aineellisen rikoslainsäädännön  
johdonmukaisuutta. Samassa yhteydessä oikeus- ja sisäasioiden komis-  
saa-reille lähetettiin kaikkien jäsenvaltioiden yhteinen kirje, joka painotti  
malli-säännösten hyödyntämistä myös käytännössä.

Neuvosto kävi keskustelun rankaisemattomuuden torjunnasta Venäjän  
hyökkäyssodassa Ukrainaa vastaan. Keskustelu keskittyi erityisesti yh-  
teis-työhön tulevan hyökkäysrikoserityistuomioistuimen ja jäsenvaltioi-  
den kansallisten viranomaisten välillä sekä ICC:n tukemiseen.

Komissio antoi tilannekatsauksen laittoman huumausainekaupan ja jär-  
jes-täytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevista toimista ja esitteli 4.12.  
jul-kaistuja EU:n huumausainestrategiaa ja huumausainekaupan vas-  
taista toimintasuunnitelmaa.

Työlounaalla keskusteltiin rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttami-  
sesta osana toimenpiteitä järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi.

**Asiakohdat on raportoitu ja numeroitu kokouksen käsittelyjärjestyksen (WK 16087/2025 REV 1) mukaisesti.**

### 14. Tulevat toimet yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisen yksinkertaistamiseksi

#### *Tilannekatsaus*

PJ alusti viittaamalla heinäkuun epävirallisessa oikeusministerikokouksessa sekä neuvoston tietosuo-  
jatyöryhmässä käytyihin keskusteluihin. PJ totesi, että sen laatiman tilannekatsauksen perusteella  
val-litsee laaja konsensus siitä, että GDPR toimii, eikä intoa koko säädöksen avaamiselle ole. Koh-  
dennet-tuja toimia voidaan kuitenkin harkita. Täytäntöönpanoon keskittymistä ja ei-lainsäädännöllisiä  
toimia kuten ohjeistusta pidetään tärkeänä – tässä kansallisilla tietosuojaviranomaisilla ja Euroopan

tietosuojaneuvostolla on suuri rooli. Oikeusvarmuus ja selkeys sekä kilpailukyky ja korkea tietosuojan taso eivät ole keskenään ristiriitaisia tavoitteita. Pitää myös taata johdonmukaisuus suhteessa muihin nykyisiin ja tuleviin säädöksiin.

Komissio piti tärkeänä varmistaa, että tietosuojasääntely pysyy relevanttina. Digitaalisen omnibusin tavoitteena on harmonisoida, selkeyttää ja yksinkertaistaa GDPR:ää samalla kun varmistetaan korkea tietosuojan taso. Omnibusissa huomioidaan myös viimeaikainen oikeuskäytäntö. Muutoksilla tavoitellaan mm. selkeyttä ja helpompaa ymmärrettävyyttä. Monet PJ:n tilannekatsauksessa esiin tulleet haavainnot on huomioitu Omnibus-ehdotuksessa. Kaikkia haasteita ei voida selittää lainsäädännöllä, ja KOM onkin huomionnut myös ei-lainsäädännölliset toimenpiteet, joita myös jäsenvaltiot ovat peräänkuuluttaneet. KOM toivoi omnibus-aloitteen nopeaa käsittelyä ja hyväksymistä neuvostossa seuraavalla pj-kaudella.

Jäsenvaltiot kiittelivät yleisesti PJ:n tilannekatsausta ja sen johtopäätöksiä. Muutamit kommentoivat alustavasti myös omnibus-ehdotusta. Kohdennettuja muutoksia tietosuojasääntelyyn pidettiin tarpeellisina pk-yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseksi, mutta samalla jotkut jäsenvaltiot esittivät myös huolia tietosuojan tason laskemisesta.

Suomi tuki laajaa konsensusta, jonka mukaan GDPR on edelleen keskeinen väline digitaalisella aikakaudella. Samalla tunnustetaan tarve vähentää sen aiheuttamaa hallinnollista taakkaa erityisesti pk-yrityksille ja muille pienemmille toimijoille. Tästä näkökulmasta selkeä, käytännönläheinen ja räätälöity EU-tason ohjeistus Euroopan tietosuojaneuvostolta on avainasemassa. Lisäksi Suomi on suhtautunut avoimesti rajattuihin, kohdennettuihin lainsäädäntömuutoksiin. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä myös digitaalisesta sääntökirjasta johtuviin päällekkäisiin raportointivelvoitteisiin. Hiljattain annetun omnibus-ehdotuksen osalta Suomi suhtautuu myönteisesti muutosten kohdennettuun luonteeseen. Yleisen tietosuoja-asetuksen ytimen olisi säilyttävä muuttumattomana.

## **15. Päätelmät EU:n rikosoikeuden mallisäännöksistä**

### *Hyväksyminen*

PJ esitteli päätelmät ja niiden taustan ja totesi, että mallisäännösten avulla voidaan parantaa unionin rikosoikeusääntelyn johdonmukaisuutta. Vastaavat päätelmät oli hyväksytty myös vuosina 2002 ja 2009. Tärkeää on, että mallisäännöksiä myös käytetään.

Komissio toi puheenvuorossaan esiin, että unionin rikosoikeuteen tarvitaan johdonmukaisuutta, sillä sitä kautta saavutetaan myös lisäarvoa. Piti hyvänä, että asiassa on päästy eteenpäin. Tärkeää on, ettei puututa perussopimusten asettamiin puitteisiin eikä komission aloiteoikeuteen.

Ruotsi käytti puheenvuoron kaikkien jäsenvaltioiden puolesta. On tärkeää, että mallisäännöksiä myös käytetään ja noudatetaan. Tämän painottamiseksi Ruotsin aloitteesta on valmisteltu jäsenvaltioiden yhteinen kirje oikeus- ja sisäasioiden komissaareille, jossa kuvataan sitä, kuinka mallisäännökset tulisi integroida lainsäädäntöön.

## **16. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan: rankaisemattomuuden torjunta**

### *Keskustelu*

PJ esitteli keskusteluasiakirjan sisällön ja selosti hyökkäysrikostuomioistuimen perustamiseen liittyvää viimeaikaista kehitystä. Erityistuomioistuimen perustaminen on tärkeä viesti. Se tarvitsee kuitenkin kansallisten viranomaisten tukea. Sopimukset ovat keskeisessä asemassa tämän yhteistyön järjestämisessä. Tästä syystä ollaan laatimassa mallisopimusta, jolle erityistuomioistuimen ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyö voidaan rakentaa. PJ toivoi kuulevansa jäsenvaltioiden näkemyksiä yhteistyöstä ja mallisopimuksen käytöstä sekä lisämahdollisuuksista tukea ICC:tä Ukrainan tilanteeseen liittyen.

Komissio piti erityistuomioistuimen perustamista keskeisenä prioriteettina. Parhaillaan valmistellaan päätöksiä EU:n liittymisestä. KOM kannusti kaikkia jäsenvaltioita allekirjoittamaan yleissopimuksen joulukuussa. Lisäksi komissio korosti ICC:n keskeistä roolia vastuuvollisuuden varmistamisessa. Lisäksi vaadekomission perustaminen on loppumetreillä – joulukuussa on tarkoitus allekirjoittaa tätä

koskeva yleissopimus. KOM pyrkii myös varmistamaan pakotteiden tehokkaan täytäntöönpanon ja pakotteiden rikkomisen seuraamuksia koskevan pakoterikosdirektiivin täytäntöönpanon puutteisiin liittyen onkin aloitettu rikkomusmenettelyt 18 jäsenvaltiossa.

Eurojustin puheenjohtaja kertoi ICPA:n (kansainvälinen keskus hyökkäysrikoksesta syyttämiseksi) tilanteesta ja toiminnasta sekä Eurojustin ja ICC:n yhteistyöstä.

Lähes kaikki jäsenvaltiot (ml. Suomi) käyttivät puheenvuoron ilmaistakseen tukensa Ukrainalle, korostaakseen sitoutuneisuuttaan rankaisemattomuuden torjumiseen ja osoittaakseen tyytyväisyyttään erityistuomioistuimen perustamiseen. Euroopan neuvoston piirissä neuvoteltavana oleva mallisopimus yhteistyölle erityistuomioistuimen ja jäsenvaltioiden välillä sai myös hyvin laajan tuen jäsenvaltioilta. Myös ICC:lle osoitettiin vahvaa tukea.

## **17. Laittoman huumausainekaupan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta**

### *Tilannekatsaus*

Komissio kiitti puheenjohtajavaltiota sitoutumisesta järjestäytyneen rikollisuuden ja laittoman huumausainekaupan vastaiseen työhön. Järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa oikeudellisen yhteistyön ulottuvuus on tärkeä, sillä ilman sitä torjunta ei ole tehokasta eikä rikollisia saada syytteeseen tai tuomittua eikä varoja palautettua. Painotti Eurojustin roolia ja yhteistyötä kansallisten viranomaisten kanssa. Lisäksi kolmasmaayhteistyö on tärkeä. Ensi vuonna komissio antaa mm. järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevan lainsäädäntöehdotuksen, jolla on tarkoitus vahvistaa jäsenvaltioiden kapasiteettia järjestäytyneen rikollisuuden vastaisessa työssä.

Komissio esitteli myös juuri julkaistun EU:n huumausainestrategian, joka muodostuu viidestä pilarista: 1) Huumausaineisiin liittyviin uhkiin varautumista ja reagointia parannetaan; 2) Kansanterveyttä suojellaan; 3) Turvallisuutta vahvistetaan tiukentamalla järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevia sääntöjä ja arvioimalla voimassa olevaa puitepääöstä huumausainekaupasta; 4) Huumehaittoja ehkäistään; 5) Kumppanuuksia vahvistetaan.

## **18. Muut asiat: Käsiteltävinä olevat säädösehdotukset**

### *Puheenjohtajavaltion tiedotusasia*

PJ antoi tilannekatsauksen vireillä oleviin säädösneuvotteluihin.

## **19. Muut asiat (tiedoksi-asiat):**

a) EU:n huumausainestrategia ja EU:n toimintasuunnitelma huumausainekaupan torjumiseksi; *Komission tiedotusasia*;

b) Tehokkaan rikostutkinnan edellyttämä tietojen saatavuus

c) EU:n ja Länsi-Balkanin oikeus- ja sisäasioiden alan ministerifoorumi (Sarajevo, 30.–31.10.2025)

d) Oikeus- ja sisäasioita käsittelevä EU:n ja Yhdysvaltojen ministerikokous (Washington)

### *Puheenjohtajan tiedotusasioita*

e) Digitaalinen oikeus ja oikeusalan koulutusstrategiat

*Komission tiedotusasia*;

f) Vuosikertomus perusoikeuskirjan soveltamisesta EU:ssa

*Komission tiedotusasia*;

g) Vajeen kurominen umpeen: Rajat ylittävää varojen takaisinperintää koskevat tutkintakeinot täytäntöönpanovaiheessa

*Belgian tiedotusasia*

h) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma

*Kyproksen tiedotusasia*

Työlounas: Rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen osana toimenpiteitä järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi

Suomen edustajat

Pysyvä edustaja Jori Arvonen, OM/kansliapäällikkö Antti Leinonen sekä muu virkavaltuuskunta.

Asiakirjat

Asiakohdittain asialistan mukaan

Liitteet      Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite      Napsauta tähän ja kirjoita viite